

KYRKJEBLAD

FOR
DAVIK

Nr. 119	Kjem ut kvar måned	September 1940	Utgjevar og redaktør: Prost Slaattelid Davik	11. årg.
---------	-----------------------	----------------	--	----------

Vår hugnad og vår styrke.

Tone: Jeg vil mig Herren love.

Vår hugnad og vår styrke
er Gud, som ved sitt ord
gjev ljøs i tider myrke
og trøyst i trengsla stor.
I all den tid er svunni
og gjenom alt som brast
Hans hjelp er røynd og funni
uruggande og fast.

Um fjelli enn mun' raga,
når havsens bårer bryt,
vår Gud kann aldri svaga.
Hans styrke aldri tryt.
Um jord og himlar smelter
og skiftest um i hast,
Hans trune ingen velter,
ho stend i ævor fast.

Um folk mot Gud vil bryta
og den Han salva hev,
skal deira styrke tryta
og folna burt som sev.
Når Han si røyst let ljoda
og byd med velde stor,
må folkehav, som sjoda,
seg roa på Hans ord.

På herferd gjer Han ende,
Han spjot og bogar bryt.
Når Han mun' tidi vende,
alt folk Han lova lyt.
Yv' natt og skyer svarte
frå Hans grunnfeste by
då skin med strålar bjarte
ein morgonrode ny.

Di ottast ei, du vesle
og veike Herrens hjord,
Han deg vil riket esle,
so er Hans egne ord.
Han trutt og trygt deg bera
vil gjenom havsens brott
og alltid med deg vera,
Gud, Herren, allhers drott.

O. J. P. Sæther.
(Etter 46. Davidssalmen)
i »Bud og Hilsen».

Norges fremtid.

Hvor ligger Norges fremtid?

På havet, sier mange. Vi har jo gjennom århundrer vært et sjøfarende folk. Vårt flagg er ikke bare plantet på begge poler. Det vaier over alle hav og finnes i hver en havn, fra lengst i sør til lengst i nord. Havet er vår fremtid.

I våre vannfall, sier noen. Nu skal disse ville, veldige jettekrefter ikke ligge unyttet lenger. De skal tøyles og temnes, være våre lydige tjenere. Våre fosser er vår fremtid.

I vårt jordbruk, sier andre. Der er ikke noe som hugtar sin mann og binder slik til hjem og fedreland som det å dyrke jorden. Nu gjekder det å få to strå til å vokse der det før bare grodde ett. Det er vår fremtid.

Men Norges fremtid er egentlig, når sannheten skal sies, Norges barneflokk idag. Om et snes år kalles de til urnene. Om to snes har de avløst oss alle, sitter i de ledende stillinger, styrer land og rike. Hva Norge da skal bli, beror på dem som er barn i dag. Eller rettere, det beror på oss som skal oppdra dem for livet og livets mangeartede oppgaver. De blir det vi gjør dem til. Derfor hviler det et veldig ansvar på oss. Vi må ofre for dem hva det skal være. For barna er bare det beste godt nok. Å gi dem det er vår plikt og skal være vår oppgave.

Men den oppgave er ikke løst om vi gir dem mat og klær og lune hjem. Heller ikke om vi gir dem store kunnskaper og innsikt i teknikk og vitenskap og alt hva menneskeånden ellers har kunnet frembringe. Først da er den løst når vi har lagt en levende tro på Jesus Kristus inn i deres hjerter. Mer enn noe annet trenger de troen for å leve livet og møte døden rett. Troen på Kristus slår bro over de bredeste belter og dypeste svelg, holder oppe og bærer gjennom de tyngste tider og vinner til sist over alle vansker. Ver-

denshistorien er et vitne om troens veldige makt. En slekt båret til Kristus som barn og velsignet av Ham, vunnet for Ham og bundet til Ham med troens, håpets og kjærlighetens bånd — *det er Norges fremtid*. Kan vi fostre en slik slekt, da vil »Norge over våre grave, blomstre som en Herrens have.« Det skje i Jesu navn. Amen.

N. J. Hanssen.

Siste gudstjenesten i Hangø kirke.

Skjønt det i norske blad har stått forkortede referater fra siste gudstjenesten i kirken i Hangø, i Finland, før byen ble overlatt til russerne, synes vi at denne skildring av Mika Waltari, først offentliggjort i Åbo Underrättelser, fortjener å bli kjent og gjemt på også hos oss.

Denne strålende søndagsmorgen i mars — den syttende mars 1940 — svir snøens blendende lys i øynene på en. Folk som har forlatt sine hjem og sine bygder, venter utenfor Stadshuset på sin tur til å reise.

Like før middag begynner kirkeklokkene plutselig å ringe i det spisse tårnet oppe på terrassen, og det er som om larmen av lastebilene og surret av bussene stilner for et sekund, og den døende by lytter til klokkenes budskap. Under hele krigen har de vært tause, og vinden fra havet har hopet opp snøfonner foran kirkedøren.

Men nå er snøen skuffet bort, og klokkene lyder igjen. Kirkeklokkene i Hangø kaller sammen menigheten til en siste gudstjeneste i Hangø kirke.

Fra byen, hvor svarte skorsteiner stikker fram fra ruinene av brente hus, og hvor bombene har ødelagt utallige hjem og gravd veldige groper i gårdsplasser og gater, går Hangø-folket for siste gang opp den velkjente bakken for å bære fram for Gud all den sorg og angst som gjemmer seg bak de lukkede ansikter.

De vandrer oppover bakken, oldinger og mødre, alvorlige menn, unge soldater og offiserer, og ansiktene forteller om krigens prøvelser og om fredens bitterhet. Landshøvdingen, fulgt av sine nærmeste menn, kommer, høytidelig og alvorlig. Alle som bare kan, samles nå, så kirkebenkene snart er nesten fylt; bare her og der sees en tom plass.

Spissbuevindene er ennå dekket med

planker siden krigen. Øyet som er blendet av det strålende solskinn ute på bakken, venner seg bare smått om senn til det elektriske lyset. I den iskalde kirken stiger åndedragene som en tåke omkring de senkede hoder. Og så bruser salmens mektige melodi gjennom hvelvet, og de svenske og de finske ord smelter sammen i sangen:

Uti i din boning, Herre kär,
Ditt folk i sorg församlat är
Och dig om hjälp åkallar,
Ty människomakt ej hjälper här
Och nöden översvallar.

Begge prestene forretter ved alteret, vekselvis på svensk og finsk. I dag er språkgrensene utvisket. Felles sorg og felles skjebne forener sterkere og dypere enn lykken hadde formådd å gjøre. For siste gang lyses Herrens velsignelse over menigheten før den spredes land og rike over — for å gå mot ukjent skjebne. Alle vet at det i flokken fins slike som aldri mer kommer til å møtes med sin menighet i felles gudstjeneste.

Fra det dype roper jeg til deg, Herre!
Fra det dype roper jeg til deg, Herre!
Fra det dype roper jeg til deg, Herre!

Thorvaldsens Kristus oppe ved alteret brer velsignende sine hender ut over Hangø menighet, som snart er spredt. Det er som den høye skikkelsen får liv i det bleke, elektriske lyset, og to flakkende lysluer oppe ved alteret kaster sitt skinn over gulvet. Mellom lysene henger et bilde av den korsfestede.

Etter å ha bøyd kne i stille bønn for siste gang foran alteret, blåser prestene ut hver sitt lys. Med øm og varsom hånd løfter sognepresten ned bildet av den korsfestede som henger over alteret, og forlater alteret med krusifikset trykket mot brystet. Det skal ikke lates tilbake for å skjendes av de fremmede.

Orglet bruser med all kraft, menigheten blir stående og lytte. Folk begynner å røre seg, men selv etterat orglet tier, vil ingen gå ut av kirken. Alle venter ennå, det er som om noe mangler, som om det forløsende ord ennå ikke er sagt. Med forventning og undring i øynene ser alle på hverandre.

Og for en gangs skyld brytes stivheten og selvbeherskelsen hos vårt folk, som ellers ser sin ære i å dølge sine følelser. Ennå en gang går prestene fram for menigheten. Med hendene løftet og ansiktet vendt oppad gir

sognepresten uttrykk for den dype følelse som fyller hans menighet: »Sannelig, Herren er — Herrens dag skal komme!» Aldri har vel en salme fått større bærekraft og et mektigere, mer levende innhold enn da den andre av prestene leste:

Vi fritt och glatt til mods
Ge ära, liv och gods:
Det ält de taga må,
Stor vinst de icke få;
Guds rike vi behålle.

Da kan ingen lenger holde sine følelser tilbake. De som uten å bryte sammen, uten å felle en tåre har sett sine hjem bli ødet, de gråter nå. Uten å skamme seg over sin rørlighet tørker en barsk underoffiser tårer av øynene i denne korte, hellige, befriende stunden. Med tårevætte øyne og overfylte hjerter kommer menigheten seg langsomt ut av kirken, ut i marsdagens blendende lys.

Stunden er til ende.

Gud har talt — og etter den stunden er det ikke så vanskelig å tåle alle de prøvelser som den uvisse framtiden kommer til å føre med seg.

For Herrens dag skal en gang komme.

Atter hører jeg larmen av lastebilene fra plassen ved Stadshuset, soldatkommandoen tømmer husene og laster sakene på biler, i endeløs rekke glir de høye lassene fram langs den bred-pløyde veien til Egenäs, — bort fra Hangø, fra den døende by.

Luth. Kirketidende.

Våre døde.

27. juli: Bern Midthjell, son til Kristen Pedersson Midthjell; f. 1939.

1. aug.: Samuline Botolfsdtr. Leirgulen, gbr.-kone; f. 1870.

Jeg er en fattig vandringsmand,
Lov mig, du til mit fædreland
vil frelst mig arme føre.

Notisar.

Doypte: 28. juli Bjørg Ingrid, f. 30. juni av f. lærer Ingvald Olsson Leite og k. Birgit Olsdtr. (f. Hatlegjerde). — S. d. Artur Peder Johannes, f. 1. juli av f. Knut Pedersson Elde og k. Signy Johannesdtr. (f. Matland). — S. d. Astrid Gunni, f. 14. mars av f. Marius Nilsson Nyborg og k. Amanda Gudmundsdtr. (f. Steinset). — 11. aug. Jørgen Knut, f. 25. juni av f. Kristofer Jørgensson Elvebakke og k. Astrid Knutsdtr. (f. Dombestein).

Ektevigde: 25. juli i Eid Paul Martinusson Leirgulen og Borghild Johansdtr. Lofnes.

Avgangsprøvene i stil og rekning vart haldne 3. og 4. mai. Desse karakterane vart gjevne: Alfot: 5 born. Stil: 1; 1,5; 3; 2; 1,5. Rekning: 1,5; 1,5; 4; 1,5; 1÷. — Torheim: 4 b. — 1,5; 2; 2; 1,5 og 1; 1; 1,5; 1. — Isane: 2 b. — 2; 2,5 og 1,5; 2. — Davik: 6 b. — 1,5; 1,5; 1,5; 1,5; 2,5; 2,5 og 1; 1; 1; 1; 1÷; 2. — Endal: 2 b. — 1,5; 2 og 1,5; 3. — Elde: 1 b. — 2 og 1. — Rugsund: 6 b. — 1; 2,5; 1,5; 1,5; 1,5; 1,5 og 1; 1; 1÷; 2,5; 1÷; 2,5. — Leirgulen: 5. b. — 1,5; 3; 4; 2; 2; og 1; 1,5; 4; 1,5; 2. — Bortne: 2. b. — 1,5; 2,5 og 1; 1. — Berle: 2 b. — 3; 2 og 1,5; 1÷. — Hamnen: 3 b. — 2; 2; 2,5 og 1; 1; 1,5. — Oldeide: 1 b. — 3 og 1. — Gangsøy: 4 b. — 2; 4; 4; 2 og 1; 1÷; 2÷; 2+. — Tytingvåg: 2 b. — 2; 2,5 og 1,5; 1,5. — Nordstrand: 4 b. — 2; 2,5; 2; 2 og 1; 2,5; 1; 1. — Rimstad: 4 b. — 2,5; 2,5; 1; 2,5 og 1,5; 1; 1; 1. — Maurstad: 3 b. — 2; 1,5; 2 og 1; 1÷; 1÷. — Levdal: 1 b. — 2,5 og 3. — Haus: 1 b. — 1,5 og 1÷. — Kjølisdal: 6 b. — 4; 2; 3,5; 2,5; 1,5; 2,5 og 2,5; 1; 1; 1; 1÷; 1÷. — Reksnes: 2 b. — 1,5; 4,5 og 1; 3,5. — Dombestein: 1 b. — 2 og 1÷.

Medlemer av eksamensnemnda var skulestyreformannen og prosten og lærarane L. Førde og Hunskaar.

Davik sjukerøktlag sette i gopp innsamling til den norske ambulansen i Finland. Det kom inn: Endal krins kr. 33,30, Isane 67,50, Rugsund 62,15, Haus 51,25, Leirgulen 35, Bortne 40, Davik 300, Torheim 83, Dombestein 25,50, Maurstad 247,30, Hennøy 19,50, Rimstad 65, Elde 15, Berle 183, Kjølisdal 137,50, Reksnes 97, Skatestraumen 100, Alfot 70, Tytingvåg 41, Almanning 125, Husevåg 50. — Tils. kr. 1848,00.

For 100 år sidan. Vigde: 20. sept. 1840, enke-mann og gårdmann Christen Nesje, Bremanger, son til Hans Christensen Davig, 39 år, og Eva Syrhelleren, dtr. til Ellef Absalonsen, 23 år. — Døde: 3. sept. Peder Christensen Midgjelde, gårdm., 41 år. — 25. sept. Hans Christensen Sigdestad, kårn., 71 år.

Omkomne på sjøen. 14. mars 1882 Jakob Rasmussen Kolset, f. 1867, og Pernille Rasmusdtr. Kolset, f. 1862. — 4. des. 1885 Peder Olsen Henpen, f. 1868, Johan Gabrielsen Houskaar, f. 1867 og Anne Larsdtr. Lergulen, f. 1857. »Kuldseilede ved Hornelen.» — 4. des. 1888 g. gbr. Ole Monsen Old-eide, f. 1847. — 7. jan. 1890 tjenestedreng Ole Jakobsen Førde, Olsbø; f. 1849 i Bremanger.

Gudstenester:

20. s. etter treeining,	6. okt.: Totland.
21. ———	13. okt.: Kjølisdal.
22. ———	20. okt.: Davik.
23. ———	27. okt.: Rugsund.
Bededag,	1. nov.: Alfot.
Helgmesse sund.	3. nov.: Totland.

Pengegaver til Kjølsdal kapell: R. Føleide 200 kr., Knut A. Horn 100, Sivert R. Bugjerde 100, Harald K. Rutledal 10, Kristoffer H. Sundal 50, Jorgine Bugjerde 23,41, Jonas Eikås 50, Berge R. Humborstad 100, Kristen P. Leite 100, Olav K. Leite 20, Dina Leite 5, Magnhild Leite 5, Johan Gilleshammer 20, Anton K. Horn 25, Johan J. Kjølsdal 20, John Johnsen 20, R. R. Berstad 1, A. P. Berstad 1, Per A. Berstad 30, Ole A. Haugland 10, Jørgen P. Berstad 12, Paulina A. Kjølsdal 50, Johan R. Kjølsdal 50, Olav B. Humborstad 20, Sverre B. Humborstad 20, Guttorm R. Humborstad 10, Hans B. Kjølsdal 50, kjøpmann John Kjølsdal 50, M. Kjølsdal 25, gbr. Rasmus Sundal 60, Ragnvald Humborstad 50, Jonas S. Horn 25, Kristoffer Rutledal 10, Rasmus Lunde 30, Berge H. Kjølsdal 10, M. M. Reksnes 50, Olav J. Tømmerstøl 10, Iver Tømmerstøl 30, Karl P. Tømmerstøl 10, Andreas Tømmerstøl 2, Kristoffer Årdal 20, Rasmus Grov 20, Lars Reksnes d. e. 10, Hans M. Reksnes 5, Hans Martinussen Reksnes 30, Ane Reksnes 6, Jens O. Reksnes 20, Paulina Reksnes 8, Peder H. Reksnes 30.

Kvittering for kontingent. Johan Klubben, Iver Bortneskår, Steffen Lofnes, Didrik Hessevik, Lars Ytreide, Anders H. Eldevik, Edvard Tytingvåg, Marie Ramsevik kr. 2,50. — Klokkar Aurvoll, Anders B. Skarstein, Pauline Tømmerstøl, Hanna Sjømøling, R. Ytrehaug, J. Flotre, Lina Bakke, Marie Almønning, Jonas Brøbakke 5 kr. — Ludvig Israe, J. B., Simon Øverland, Reinert Liset, Martine Lillehaug, Daniel Vemmelsvik, Henrik Almønning, Anders Gjengedal, Mattide Vemmelsvik, Peder Sørvik, Lars Tytingvåg, Iver Furnes, Hans Sørvik, Rasmus A. Tytingvåg, Henrik Husevåg, Karolus Furnes 2 kr. — J. Øvrebo, Synneve Myrvang, Andreas-Blindheimsvik 1 kr. — Johan Hund-eide, A. H. Endal, Elisabet Hestevik, Oskar Hestevik, Marie Hunskar, Peder J. Eldevik, Alfred Angelshaug, Andreas Angelshaug 3 kr. — Amalia Ytrehaug, Kristian Laksenes, Sivert Ramsevik 1,50. — Tilsaman kr. 128,50.

Hjarteleg takk til alle.

Småstykker.

En franskmann har offentliggjort en del tanker om protestantene. Deri heter det bl.a.: Mange troende, eller såkalte troende, vil vel vokte seg for å komme for sent, når de er innbudt til et måltid. Men de finner intet besynderlig i, at de søndag etter søndag først innfinner seg i kirken en tid etter at gudstjenesten er begynt. Hvorfor skal vi dog regelmessig være uhøflige mot Gud? Hvorfor kan vi ikke, når vi da ellers vil vise ham ære, i det minste behandle ham med alminnelig høflighet?

Ein roman frá kvardagslivet.

(Framh.)

Kvinna Lisbet Hansdotter Indre-Isane var ei fatig bondegjente, dotter til gardbrukarfolki Hans Olsson Indre-Isane, † 81 a. g. 1756, og kona Marte Olsdotter, † i. 1742. Frå desse tvo ættar brukaren på br. nr. 3, Martinus E. Josefson, † 1933, i 6te ledd i rett nedstigande mannleg ættelina. Lisbet var uppkalla etter farmori si Lisbet Johannesdotter, † 74 a. g. 1721. Ho var andre kona til Hans sin far Oluf Rasmusson, † fyre 1714, og ho var truleg fødd på Lote i Glop-pen, i »Utigard«.

Kva var det for tilhøve som hadde ført dei tvo festarfolk i saman og gjort dei kjende for kvarandre? Mannen var borgar og busett i Trondheim, og ho vaks upp og livde som terna på Indre-Isane i Nordfjord. Jau, her var det livslagnaden (»skjebnen«) som greip inn og førde desse tvo for einannan heilt ukjende og langt avskilde saman. — I Siraks bok vert ein stad sagt: »Tri ting er løyndomisfulle: Fiskens rensel i sjøen, ormars veg på bergi og mannens gang til ei kvinna.« — Dette visdomsordet kan høva her i denne saga.

Lisbet var ikkje godviljug komi til Trondheim. Ho var komi dit for å sona ei idømd tukthusstraff, truleg på livetid, for grovt logbrot. Ho vart på tinget i Davik dømd for lægermål med ein nær slektning. Det var hard straff den tid for sovore. Logi då kravde dødsstraff og midelen fildømd kongen. Underretten (skrivar og lagrettemenn) dømde i dei aller fleste høve etter logi. Men når det galdt dødsstraff, skulde saki inn for hogare rett, »laugtinget«. Var det »formildende« tilhøve, vart domen i ymse høve brigda til livsvaranda tukthusarbeid i næraste festning, i dette høve Trondheims festning Munkholmen. Soleis var det Lisbet kom til Trondheim. Den som hadde forlokka henne til det grove logbrot var truleg rømd ut or landet.

Tilsynsmann ved tukthuset var då borgaren hattemakarmeister Johan Filip Jordan. Han var født av høgvyrde foreldre av kjøpmannsstand i Zelle i Hannover i Tyskland, men utvandra til Noreg og busette seg i Trondheim. (Meir).